

Dosarul nr. 3r-375/22
2-19104307-01-3r-16112022

Instanța de fond: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud. I. Talmaci)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Ivan Muntean, reprezentat de avocatul Pavel Budu, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Munteanu împotriva Primăriei comunei Ghelăuza, r-nul Strășeni cu privire la anularea răspunsului și obligarea eliberării actului, împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 15 decembrie 2020, Ivan Munteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei comunei Ghelăuza r-l Strășeni cu privire la anularea răspunsurilor și obligarea Primăriei de a elibera deciziile consiliului comunei Ghelăuza r-l Strășeni cu privire la licitațiile organizate fraudulos.

Prin hotărârea din 7 aprilie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, cererea de chemare în judecată s-a respins ca nefondată (f.d. 156).

La 15 aprilie 2022, Ivan Muntean, reprezentat de avocatul Pavel Budu, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 7 aprilie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă.

Prin încheierea din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul depus de Ivan Muntean, reprezentat de avocatul Pavel Budu, pe motiv că apelantul nu a depus în termen legal motivarea cererii de apel.

La 29 noiembrie 2022, Ivan Muntean, reprezentat de avocatul Pavel Budu, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

solicitând casarea actului judecătoresc contestat, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat că instanța a comis erori la examinarea admisibilității apelului, ce a dus la soluționarea greșită a pricinii. Prin urmare, recurentul a menționat că hotărârea motivată din 7 aprilie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central nu a fost expediată în adresa reprezentantului său, avocatul Pavel Budu, pentru cunoștință, o situație absolut inadmisibilă, or, părțile urmează să ia cunoștință cu actele procesuale emise de instanță, prin aducerea la cunoștință acestora prin expediere.

În conformitate cu art.191 alin.(5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces. Completul specializat pentru examinare acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților.

Examinând recursul, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care declară recursul inadmisibil.

Potrivit art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Totodată, în sensul art. 241 alin.(3) din Codul administrativ, pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. La rândul său, prevederile art. 233 din cap. III din cartea a treia din Codul administrativ reglementează condițiile de formă și conținut față de cererea de apel și prin urmare față de cererea de recurs.

Așa, prin prisma dispozițiilor art. 236 alin.(2) lit. d) din cap. III din cartea a treia din Codul administrativ coroborate cu prevederile art. 241 alin.(3) și art. 242 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit.

Subsecvent, potrivit art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114. În conformitate cu art.96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din actele cauzei rezultă că, la 25 octombrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de Ivan Muntean, reprezentat de avocatul Pavel Budu, pe motiv că apelantul nu a depus în termen legal motivarea cererii de apel (f.d.180-181).

Materialele cauzei atestă că, la 31 octombrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a notificat reprezentatului recurentului, avocatului Pavel Budu, copia încheierii recurate, prin intermediul poștei electronice pavelbudu@gmail.com (f.d. 66 verso), indicată de ultimul în mandatul avocațial nr. 1491465 din 8 februarie 2021 (f.d. 57) și prin intermediul căreia a fost expediată și recepționată corespondența pe parcursul examinării cauzei în instanța ierarhic inferioară (f.d.135).

La acest capitol, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează prevederile art. 242 din Codul administrativ, care stipulează expres că recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Din sensul normei de drept citate supra, rezultă că, după notificarea încheierii instanței de apel, recurentul urmează să depună recursul motivat în interiorul termenului legal de 15 zile și nemijlocit la instanța de judecată care a emis încheierea contestată, la caz, la Curtea de Apel Chișinău.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată prin poșta electronică se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice.

În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătorec.

Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că, transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu

a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri. În speță, mențiuni de eroare tehnică, odată cu expedierea actului judecătoresc la adresa electronică a lui Pavel Budu, lipsesc.

Din cele menționate rezultă că momentul recepționării documentului electronic (copia încheierii Curții de Apel Chișinău) se va considera momentul intrării acestuia în sistemul informațional - adresa electronică: pavelbudu@gmail.com, indicat de destinatar în mandatul avocațial nr. 1491465 din 8 februarie 2021.

Cele menționate supra denotă faptul că, termenul de 15 zile prevăzut la art. 242 din Codul administrativ, pentru prezentarea recursului, urma să curgă începând cu 1 noiembrie 2022, ziua imediat următoare de la data notificării recurentului a încheierii Curții de Apel Chișinău și care urma să expire la 15 noiembrie 2022, zi de marți, inclusiv.

Însă, necătând acestui fapt, Ivan Muntean, reprezentat de avocatul Pavel Budu, a depus recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău la 29 noiembrie 2022, cu încălcarea evidentă a termenului de depunere a recursului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că, rolul instanței de judecată este de a aduce la cunoștință persoanei despre emiterea hotărârii judecătorești, iar Ivan Muntean, reprezentat de avocatul Pavel Budu, fiind cel interesat de soluționarea cauzei în ordine de recurs, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz prin depunerea recursului în conformitate cu art.242 din Codul administrativ.

În speță, culpa că Ivan Muntean, reprezentat de avocatul Pavel Budu, a depus tardiv cererea de recurs nu se datorează Curții de Apel Chișinău, care a respectat corespunzător prevederile legale de notificare a actului de procedură, dar ultimului care nu a întreprins suficiente măsuri, după cum sugerează și jurisprudența CEDO de a-și proteja drepturile de acces la instanță și de a îndeplini actul de procedură în termenul prevăzut la art. 242 din Codul administrativ, manifestând în acest sens un comportament de rea-credință la folosirea drepturilor sale procedurale.

Totodată, aplicabile speței sunt și dispozițiile art.24 alin. (1) din Codul administrativ, potrivit căruia, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art.242 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage drept consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Din materialele cauzei, precum și din conținutul recursului depus de Ivan Muntean, reprezentat de avocatul Pavel Budu, instanța de recurs reține că ultimul n-a făcut uz de prevederile art.65 alin.(1) și (2) din Codul administrativ și nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului.

Din cele menționate, se impune declararea recursului depus de Ivan Muntean, reprezentat de avocatul Pavel Budu, ca inadmisibil, în temeiul art.243 alin.(1) lit. a) din Codul administrativ în coroborare cu art.236 alin.(2) lit. d) din Codul administrativ, or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal, atrage în consecință decăderea din acest drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție amintește că art.6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut.

În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție. Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În atare circumstanțe, instanța de recurs ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Ivan Muntean, reprezentat de avocatul Pavel Budu, ca inadmisibil.

Conform art.191 alin.(5), art.241, art.242 și art.243 alin.(1) lit. a) și alin.(2) în coroborare cu art.236 alin.(2) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se declară inadmisibil recursul depus de Ivan Muntean, reprezentat de avocatul Pavel Budu, împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Munteanu împotriva Primăriei comunei Ghelăuza, r-nul Strășeni cu privire la anularea răspunsului și obligarea eliberării actului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu